

Voorstel Gemeenteraad F

Onderwerp	Beleidsplan Openbare Verlichting 2022-2025		
Portefeuillehouder	Jurgen van Houdt agendaletter (F)		
Organisatieonderdeel	Cluster Ruimtelijke Ontwikkeling en Beheer	Aangeboden aan Raad	24 juni 2021
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2100051978

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. Het beleidsplan openbare verlichting 2022-2025 vast te stellen, waarbij we kiezen voor “niet verlichten, tenzij..”, verdere verduurzaming met ledarmaturen, eerder dimmen en het voorkomen van lichthinder.
2. Voor de dekking van de kosten van de vervanging van armaturen en lichtmasten voor de periode 2022-2025 in totaal een investeringskrediet van 5,2 miljoen euro toe te kennen.
3. Om fluctuaties in het vervangingsplan op te vangen, de reserve kapitaallasten openbare verlichting, net als 4 jaar geleden, ook nu weer beschikbaar te stellen.

Inleiding

Openbare verlichting is belangrijk voor de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid. Inrichting, beheer en onderhoud van de openbare verlichting zijn een verantwoordelijkheid en kerntaak van de gemeente. Als wegbeheerder heeft de gemeente een wettelijke zorgplicht om de verlichting in een goede staat van onderhoud te houden. Naast veiligheid en leefbaarheid draagt openbare verlichting ook bij aan belangrijke ambities op het gebied van milieu en duurzaamheid, door duurzaam materiaalbeheer, verlagen van energieverbruik, voorkomen van lichthinder en bevorderen van donkerte.

Eenmaal per vier jaar leggen we in een beleidsplan de kaders voor het onderhoud en het beoogde onderhoudsniveau van de openbare verlichting (de lichtmasten en de armaturen) vast. Zo kunnen we de ervaringen met uitgestelde vervanging van de lichtmasten, 's nachts dimmen (verlagen van de lichtsterkte), en ook technologische en andere innovatieve ontwikkelingen en gewijzigde regelgeving meenemen. Dit doen we in het voorliggende beleidsplan 2022-2025.

Publieksvriendelijke samenvatting

De raad heeft het beleidsplan openbare verlichting 2022-2025 vastgesteld. De openbare verlichting wordt steeds duurzamer door de toepassing van ledverlichting en het eerder dimmen naar minder fel licht in de avond en nacht. Dit past goed binnen de eisen voor de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid in de openbare ruimte. Het zorgt voor minder lichtoverlast in woningen en bevordert de 'donkerte', wat goed is voor mens en natuur.

Beoogd effect

De openbare verlichting is belangrijk voor de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid in de openbare ruimte. In het beleidsplan geven we weer hoe de openbare verlichting daaraan bijdraagt, binnen het beschikbare budget en met oog voor duurzaamheid.

Argumenten

1.1 Hiermee bereiken we een goed en verantwoord evenwicht tussen veiligheid, duurzaamheid en voorkomen van lichthinder.

Het uitgangspunt van de beleidslijnen voor verlichting is “niet verlichten tenzij...”, om een teveel aan kunstlicht in de openbare ruimte en de natuur te voorkomen. Het “tenzij” wordt bepaald door het doel van de openbare verlichting: de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid. Met dit uitgangspunt is er altijd aandacht voor het niet onnodig verlichten van de openbare ruimte en daarmee beperken van kunstlicht, energiegebruik en kosten. De beleidslijnen passen binnen de kaders van bovenliggende visies zoals de Mobiliteitsvisie, Fietsvisie en Visie Landelijk gebied.

We zetten in op extra verduurzaming, door de lichtsterkte van de ledlampen 's nachts, daar waar dat veilig kan, eerder te verlagen (dimmen). Sinds 2018 worden alle ledarmaturen al gedimd tussen 22.30 en 6.00 uur (het licht blijft aan, maar minder fel). Hierdoor is er minder lichthinder in woningen en minder energieverbruik. Dit heeft

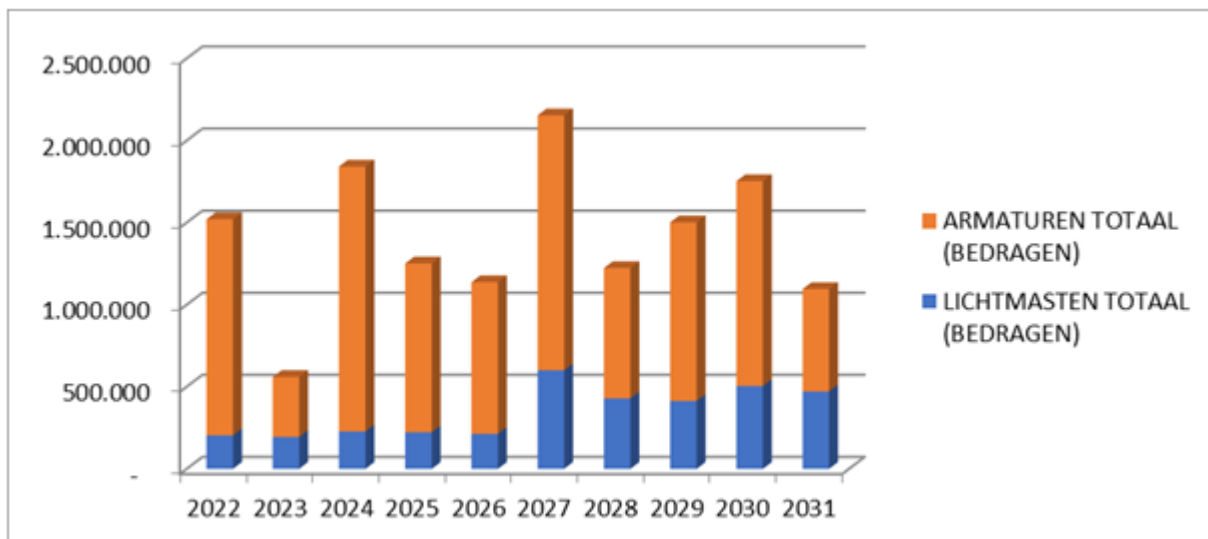
geen klachten of onveilige situaties opgeleverd. Daarom kunnen we hier een volgende stap in zetten. In de woonstraten kunnen we de dimtijd veilig vervroegen naar 20:30 uur. Hiermee zetten we verdere stappen in het besparen van energie en voorkomen van lichthinder, zonder dat de veiligheid in het geding komt.

1.2 We voldoen hiermee aan de financiële verordening.

De gemeentelijke financiële verordening vereist een 4-jarig beleidsplan van de kapitaalgoederen, zoals de openbare verlichting. Het huidige beleidsplan loopt in 2021 af. Met het beleidsplan openbare verlichting 2022-2025 en de daarin opgenomen financiële verantwoording voldoen wij aan deze eis. Het voorgestelde beleid past binnen de bestaande financiële kaders.

2.1 De noodzakelijke vervanging van armaturen en lichtmasten is alleen mogelijk als er een krediet beschikbaar wordt gesteld.

Voor de komende 10 jaar is een vervangingsplan opgesteld voor de armaturen en lichtmasten, op basis van de economische levensduur van de armaturen en lichtmasten (zie staafdiagram). Het voorgestelde kredietbedrag is gebaseerd op de gemiddelde kredietbehoefte per jaar, gedurende de looptijd van het vervangingsplan 2022-2025 voor lichtmasten en armaturen. Voor de komende 4 jaar is een krediet nodig van 5,2 miljoen euro. Deze investering in maatschappelijk nut wordt volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (de BBV-verplichting) geactiveerd, waardoor een kredietverstrekking noodzakelijk is. Een krediet is ook noodzakelijk om te kunnen voldoen aan het budgetrecht van de raad voor de uitvoering van de investeringen.

Staafdiagram vervangingsplan lichtmasten en armaturen 2022-2031

2.2 De kredietverstrekking voor een periode van 4 jaar geeft meer flexibiliteit in de uitvoering.

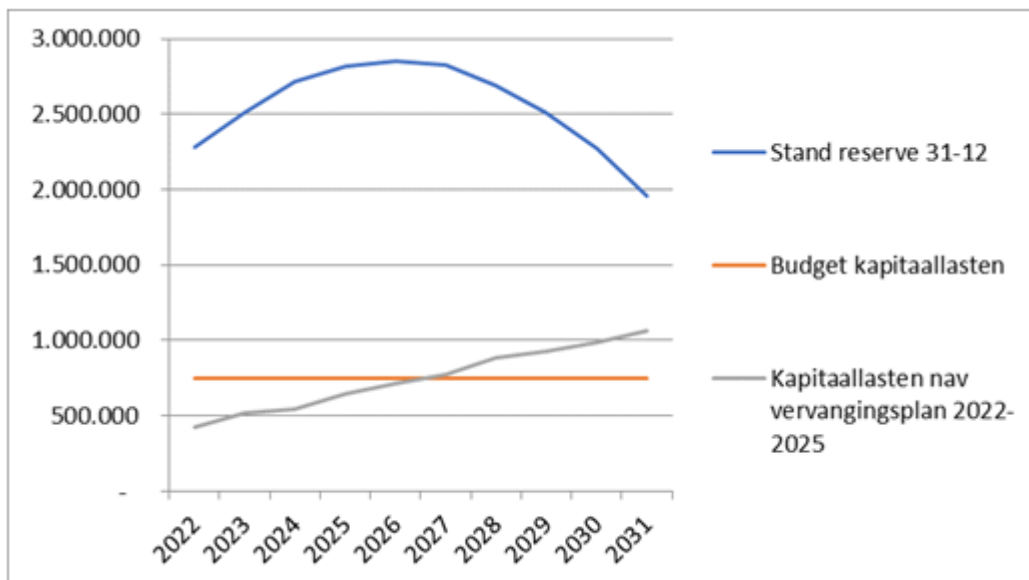
Het beleidsplan, en daarmee de investering voor vervanging, geldt voor een periode van 4 jaar. Door de kredietverstrekking over de totale periode van 4 jaar in één keer toe te kennen kan in de uitvoering flexibeler worden omgegaan met fluctuaties in de aantallen te vervangen materialen en sluiten we aan bij de doelstellingen van het beleidsplan. In de gemeentebegroting wordt vervolgens jaarlijks de hoogte van de vervangingsinvestering per jaar geactualiseerd.

3.1 De 'Reserve kapitaallasten openbare verlichting' is noodzakelijk om de fluctuaties in de periode 2022-2031 te kunnen opvangen.

De reserve is noodzakelijk en vooralsnog toereikend om de voorziene tekorten op de kapitaallasten vanaf 2027 op te kunnen vangen, mits de fluctuaties in het jaarlijkse budget kapitaallasten beschikbaar blijven in de reserve kapitaallasten. Zonder deze reserve ontstaat er vanaf 2027 een toenemend tekort voor de dekking van de kapitaallasten (zie de grijze lijn in de grafiek verloop reserve kapitaallasten hieronder).

Tevens kunnen we dankzij deze reserve het jaarlijkse kapitaallasten budget voor de komende 10 jaar constant houden, waardoor de jaarlijkse kosten gelijkmatig worden verdeeld en de pieken worden opgevangen.

In 2024 en 2027 verwachten wij piekaantallen in het vervangen van armaturen. Dat wordt veroorzaakt door eerdere grootschalige bouwprojecten, zoals grote delen van de zuidwijken, waar alle verlichting nu weer aan vervanging toe is.

Grafiek verloop reserve kapitaallasten

Risico's

Voor het uitvoeren van de benodigde vervangingen van de openbare verlichting zijn we afhankelijk van een aannemer. De situatie kan zich voordoen dat de aannemer de planning niet haalt.

Financiële dekking van het voorstel

Het voorstel past binnen het huidige budgetkader en maakt geen deel uit van intensiveringen of knelpunten in de Zomernota. Hieronder lichten we toe hoe het begrotingstechnisch is opgebouwd:

- In de Gemeentebegroting is voor het beheer en onderhoud van openbare verlichting jaarlijks 1.812.000 euro opgenomen. Dit is vanaf 2022 in hoofdlijnen als volgt opgebouwd:
 - Kapitaallasten 748.000 euro
 - Apparaatskosten / VTU-kosten (Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering) (o.a. personele kosten) 164.000 euro
 - Materieel budget (regulier onderhoudsbudget, energie, etc.) 900.000 euro
- Het investeringskrediet voor de vervanging van materialen (totaal 5,2 miljoen euro voor 4 jaar) leidt jaarlijks tot kapitaallasten waarvoor budget is begroot. Voor de vervanging van de materialen is het investeringskrediet van 5,2 miljoen voor 4 jaar nodig. De jaarlijkse kosten van rente en aflossing voor dit krediet (de kapitaallasten), kunnen uit de bestaande budgetten worden gedekt.
- Het kapitaallastenbudget is gebaseerd op de gemiddelde kapitaallasten per jaar voor de periode 2022-2031.
- De 'Reserve kapitaallasten openbare verlichting' is noodzakelijk en vooralsnog toereikend om de schommelingen in de kapitaallasten op te vangen.
- Voor de langere termijn (over ca. 15 tot 20 jaar) zal de reserve niet meer toereikend zijn. De komende tijd bekijken we de mogelijkheden om dit probleem tijdig op te lossen. In het volgende beleidsplan komen we met een oplossingsrichting.

Alternatieven

Het beleidsplan niet op te stellen. Hiermee schenden we de afspraak met de raad.

Participatie

Voor participatie met bewoners bevindt dit beleidsplan zich op een te abstract niveau. Bij planmatig onderhoud worden de bewoners geïnformeerd. In projecten met herinrichting worden informatieavonden gehouden. Bij vervanging van lichtmasten in het buitengebied wordt overlegd met de bewoners of 's nachts uitschakelen of dimmen, of het verwijderen van de verlichting een optie is. Verder hebben bewoners een belangrijke rol in het doorgeven van storingen, zodat we zo snel mogelijk kunnen handelen en storingen kunnen laten oplossen.

Communicatie

Bij de uitvoering van projecten worden omwonenden waar dit nodig is geïnformeerd en betrokken. Zie ook participatie.

PR over het besluit
Persbericht

Rechtsgeldige bekendmaking van gemeentelijke regelgeving

-

Vervolg

Na vaststelling vindt in 2022 t/m 2025 de uitvoering plaats van het vervangingsplan.

Bijlagen

1. Beleidsplan Openbare Verlichting 2022-2025

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

dr. G.O. van Veldhuizen
